

2022 YILI TÜRKİYE İNSAN HAKLARI İHLALLERİ BİLÂNCOSU

1) YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

	ÖLÜ	YARALI
YARGISIZ İNFAZ		
Dur İhtarına Uymadıkları Gerekçesiyle Güvenlik Güçleri Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar ve Silah Kullanma Yetkisinin İhlali, Toplumsal Gösterilerdeki Saldırıları, Sokağa Çıkma Yasakları Dönemi.	1'i çocuk 20 kişi	27
Köy Korucuları Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar	2	12
Sınır Bölgelerinde Öldürülen ve Yaralananlar	2'si çocuk 6 kişi	1'i çocuk 3 kişi
Gözaltında Kayıplar/Ölümler	1 kayıp - 2 ölüm	
TOPLAM	30	43
CEZAEVLERİNDE ÖLENLER	81	
FAILİ MEÇHUL SALDIRILAR	10	4
RESMİ HATA VE İHMAL		
Resmi Hata ve İhmal Sonucu Ölen ve Yaralananlar	5 kişi sel felaketi nedeniyle, 21'i, çocuk 55 kişi serinlemek için girdikleri yerlerde, 1 ü çocuk 4 kişi askeri aracın çarpması sonucu, 3 ü çocuk 5 kişi nereden geldiği belli olmayan kurşun ile, 5'i mülteci 6 kişi yangında, 71 kişi patlamalar ve diğer nedenlerle yaşamını yitirmiştir. TOPLAM: 146	1991 kişi gıda ve gazlar nedeniyle zehirlenme, 3 kişi askeri aracın çarpması sonucu, 132 kişi de çeşitli nedenlerle (deprem, yangın vs) yaralanmıştır. TOPLAM: 2126
Polis ve Asker İntiharları / İntihar Teşebbüsleri/Şüpheli Ölüm	22	23
YASA DIŞI ÖRGÜT SALDIRILARI	12	81
SALDIRIYA UĞRAYANLAR		
Siyasi Parti, Sendika ve Dernek Yöneticisi / Üyesi		30
Gazeteci	1	21
Öğretmen / Öğretim Üyesi		3
Öğrenci		2
Diğer (İşçi, Sağlık Çalışanı, Bel. Bşk, Korucu, Memur, Muhtar, Yabancı Uruklu, Avukat, Siyasi Parti Mensubu vb)	4	25

İrkçı Saldırıları	1 insan Kürt olduğu için ateşli silahla vurularak, 6 insan Suriyeli ve 1 Afgan olduğu için öldürüldü. TOPLAM: 8	61 İnsan (Suriye, Afgan, Mısır, Irak ve Avustralyalı) 46 insan Kürt, Alevi ve Çerkez, 3 Farklı Din Mensubu, 17 İnsan ise Homofobik nedenlerle yaralandı. TOPLAM: 127
-------------------	---	--

SİLAHLI ÇATIŞMALAR		
	ÖLÜ	YARALI
Asker, Polis ve Geçici Köy Korucusu	122	67
Silahlı Militan	276	--
Siviller	9	47
TOPLAM	407	114

	ÖLÜ	YARALI
MAYIN VE SAHİPSİZ BOMBA PATLAMASI SONUCU ÖLEN ve YARALANAN SİVİLLER		
Yetişkin	--	5
Çocuk	--	3
TOPLAM		8
KUŞKULU ÖLÜM ve YARALANMALAR		
Erkek	26	
Kadın	231	
Çocuk	29	
TOPLAM	286	

KADINLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER		
Kadın İntiharları	17	3
"Namus" adı altında işlenen cinayetler	1	
Nefret Cinayetleri	2	20
Toplumsal Alanda Kadına Yönelik Şiddet, Tecavüz ve Taciz, Ev İçi Şiddete Uğrayan Kadınlar	367	761(Yaralama, Tecavüz, Darp, Alıkoyma) Taciz-Tehdit,
TOPLAM	387	784
FuHuşa Zorlanan Kadınlar		435

ÇOCUKLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER		
Çocuk İntiharları	15	3
Ev İçi, Okul ve Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Çocuklar/Taciz/Tecavüz	72 (Çocuk anne, baba, kardeş, amca ve dedesi, eşi ve tanıdıkları tarafından öldürüldü.) TOPLAM:72	288 çocuk (cinsel istismar, ailesi, arkadaşları ve yakınları tarafından şiddet ve yaralanma) TOPLAM: 288

Okulda Şiddet		4
TOPLAM	87	292

2) İŞKENCE, KÖTÜ MUAMELE, ONUR KIRICI ve KÜÇÜK DÜŞÜRÜCÜ DAVRANIŞ ve CEZALANDIRMA

Gözetiminde İşkence ve Kötü Muamele	1452
Gözetim Yerleri Dışında İşkence ve Kötü Muamele	42 si çocuk olmak üzere 2947
Köy Korucuları Tarafından Yapılan İşkence ve Kötü Muamele	11
Cezaevlerinde İşkence ve Kötü Muamele	277
Kolluk Güçleri Tarafından Tehdit ve Ajanlık Teklif Edilenler	312
Toplumsal Gösterilerde Güvenlik Güçlerinin Müdahalesi Sonucu Dövülen ve Yaralananlar	4553

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ, YÖNETİCİ ve ÜYELERİNE YÖNELİK BASKILAR	
Gözetimine Alınan, Tutuklanan İHD Yöneticisi ve Üyeleri	25 hak savunucusu gözetimine alındı 1i tutuklandı 1i ev hapsi ile serbest bırakıldı.
İHD Yöneticileri ve Üyeleri Hakkında Açılan Soruşturmalar/Davalar-Sonuçlanan ve Devam Eden Davalar	7 dava 1 beraat. (Eren Keskin'e açılan ve devam eden dava sayısı: 125)

3) KİŞİ GÜVENLİĞİ ve ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Gözetimine Alınanlar	7731
Tutuklananlar	365
Tutuklu Gazeteciler	Dicle Fırat Gazeteciler Derneğinin (DFG) 2022 yılı gazetecilere yönelik hak ihlalleri raporun da 39 gazetecinin tutuklandığı belirtildi.
Tutuklu Milletvekili ve Belediye Başkanları	4 Milletvekili (Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş, Leyla Güven, Semra Güzel) ve 23 yeni ve eski Belediye Başkanı tutukludur.
Kayıplar/Kaçırılma İddiaları	Gülistan Doku, Yusuf Bilge Tunç, Mehmet Bal, Hürmüz Diril

4) İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

2022 YILINDA AÇILAN SORUŞTURMALAR

SORUŞTURMA SAYISI: 76

SORUŞTURMA AÇILAN KİŞİ SAYISI: 308

Yasaklanan Etkinlikler	10 Miting ve Şenlik, 14 Anma, Dayanışma Etkinliği, 31 Konser, 7 Festival, 6 Tiyatro Gösterimi, 2 Panel, 1 Stant, 4 Basın Açıklaması, 2 Grev (Ertelendi) yasaklandı. Ayrıca birçok kentte (Urfa, Batman, Ağrı, Maraş, Hakkâri, Diyarbakır, Osmaniye, Tunceli, Van, Antep, Rize, İzmir, Antalya, Denizli, Hatay, Mardin, Şırnak, Muş, Siirt, Adana, Eskişehir, Elazığ, Kocaeli, Edirne, Aydın, Rize, Eskişehir, Çanakkale, Trabzon, İstanbul Valilikleri ile İstanbul'da Kadıköy Kaymakamlığı Kartal Kaymakamlığı) 15 er günlük yasaklama kararları ile birçok etkinlik engellenmiştir.
Toplatılan, Yasaklanan ve Para Cezası Uygulanan Yayın Organları	1 Broşür Toplatma, 19 Kitap ve Gazeteye El Koyma, 1 Gazeteye İlan Durdurma Cezası, 4 gazeteye 17 Gün İlan Kesme Cezası, 12 Afiş Pankart Toplatma, 58 TV Kanalına İdari Para Cezası, 1 Radyo Kanalına İdari Para Cezası.
Baskına Uğrayan Gazete ve Yayın Organları	4 Haber Ajansı, 1 Dergi Bürosu Polis Tarafından Basıldı.
Engellenen İnternet Siteleri	Bilindiği üzere, kapanana kadar Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ve sonrasında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından Türkiye'den erişime engellenen web siteleri ile ilgili istatistik veriler ve benzer şekilde Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından da erişime engellen web siteleri, haberler (URL adresleri) ve sosyal medya içerikleriyle ilgili istatistik bilgileri hiçbir zaman açıklanmamıştır. İHD'nin tespit edebildiği kadarıyla 2022 yılında 2391 haber ajansı ve çeşitli sitelere erişim yasağı getirildi.

2022 YILINDA AÇILAN VE DEVAM EDEN DAVALAR	2022 YILINDA SONUÇLANAN DAVALAR
1475 kişi hakkında 1469 dava tespit edilebildi	342davadan; • 269 kişiye toplam 1886 yıl, 11 ay, 22 gün hapis cezası verildiği, • 53 kişiye 650,232 TL para cezası verildiği, • 66 davadan351 kişinin beraat ettiği, Tespit edilebildi.

5) TOPLANTI ve GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Güvenlik Güçleri Tarafından Müdahale Edilen Toplantı ve Gösteriler	571
2022 Yılında Açılan Soruşturmalar	119 kişiye 25 soruşturma
2022 Yılında Açılan Davalar/ Sonuçlanan Davalar	1195 kişiye toplam 59 dava açıldığı ve davem ettiği, • 42 kişiye 47,945 TL para cezası verildiği, • 13 davadan 197 kişinin beraat ettiği, Tespit edilebildi.
2022 Yılında Gezi parkı Dava ve Soruşturmalar	87 kişiye açılan 2 dava devam etmektedir, 1 davada 77 tutuklama, 2 davada 14 beraat, tespit edilebildi.

6) ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Baskına veya Saldırıya Uğrayan, Siyasi Parti, Sendika ve Dernekler	16 Parti Binası, 4 Dernek Binası, 4 Kültür Merkezi Polis Tarafından Basıldı. 13 Parti Binası, 3 Cem Evi, 3 Dernek ve 1 Gençlik Evine Saldırı Düzenlendi.
Kapatılan / Kapatılmak İstenen Siyasi Partiler, Sendika, Vakıf ve Dernekler	-2021 Yılında HDP ye açılan kapatma davası devam etmiştir. -DİAYDER'e açılan kapatma davası devam etmiştir. -MEBYA-DER'e açılan kapatma davası devam etmiştir. -Tarlabaşı Toplumunu Destekleme Derneği'ne kapatma davası açıldı. - Tarlabaşı Toplum Merkezi'nin faaliyetlerini sonlandırması gerekçesiyle İstanbul Valiliği tarafından açılan "yokluğun tespiti" davası devam etti. -Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu Derneği'ne açılan kapatma davasına devam edildi. -GÖÇİZDER hakkında kapatılma talebiyle açılan davanın görülmesine başlandı.

7) EKONOMİK VE SOSYAL HAKLARA YÖNELİK İHLALLER

İşten Çıkarılan/Görevden Uzaklaştırılan/Açığa Alınanlar/Sürgün Edilenler/İdari Cezalar	2035 işçi, 3 Belediye başkanı, 3 Muhtar, 9 Hâkim ve Savcı, 1 Doktor, 1 Araştırma 1 Öğretim Görevlisi ve 5 Memur'un görevlerine son verildiği tespit edilebilmiştir.
--	---

<http://www.isigmeclisi.org> yaptığı açıklamada 2022 yılında iş cinayetlerinde en az 1843 işçinin hayatını kaybettiğini aktardı.

8) CEZAEVLERİNDE YAŞANAN İHLALLER

CEZAEVLERİ	31 Temmuz 2023'te İHD Genel Merkezi Hapishane Komisyonu tarafından açıklanan 2022 yılı detaylı hapishaneler raporunu https://www.ihd.org.tr/ihd-2022-yili-turkiye-hapishaneleri-hak-ihlalleri-raporu/ linkte bulabilirsiniz.
Cezaevlerinde Sağlık Hakkı İhlali	Tespit edilebildiği kadarıyla; Türkiye hapishanelerinde halen 651'i ağır hasta olmak üzere toplam 1517 hasta mahpus bulunmaktadır. 453
Cezaevlerinde Haberleşme Hakkı İhlali	377
Cezaevlerinde Açılan Soruşturmalar/Disiplin Cezaları	324
Cezaevlerinde Sevk/Sürgün Uygulamaları	515
Cezaevlerinde Eylemler	388